Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 222. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16 ЛИСТОПАДА 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THUESDAY, NOVEWBER, 16, 1976 No. 222 VOL. LXXXIII

УККА ПОСИЛЯЄ ЗБІРКОВУ АКЦІЮ НАРОДНОГО ФОНДУ; ЩЕ 100,000 ДОЛЯРІВ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦЬОГОРІЧНОЇ МЕТИ

Ню Йорк. Український Конгресовий Комітет Америки звертається окремим закликом до всіх дотеперішніх платників Національного Датку, як і до тих, які ще досі не включилися в цей самозрозумілий обов'язок кожного українця в Америці, щоб вони негайно виконали свій обов'язок та переслали свій Національний Даток до Народного Фонду УККА, який є базою існування і діяльности цієї нашої центральної громадської репрезентації. Цьогорічною метою збіркової акції є зібрати на продовження вже започаткованих і започаткування нових акцій УККА, зокрема акцій на американському і міжнародному форумах в обороні заперечуваних окупантом людських прав в поневоленій Україні, щонайменше 150,000 долярів. Досі зібрано 53,376.80, отже до кінця цього року необхідно зібрати ще приблизно 100,000 долярів, щоб УККА міг працювати згідно із встановленим бюджетом. Дотеперішній досвід збірки Національного Датку дає добрі вигляди на те, що ця сума буде досягнена, бо також в минулих роках приблизно дві треті всіх пожертв впливали до каси УККА в останніх двох місяцях. При цій нагоді пригадується, що мінімальну висоту Національного Датку від кожного працюючого заробіткового українця встановлено тепер на 25.00 долярів, замість 15.00 долярів, що були мінімальною сумою Датку в минулому. Очевидно, що від емеритів та всіх інших, які не можуть скласти свій Національний Даток у повній сумі, приймається з подякою кожну, навіть найменшу пожертву.

Збіркою Національного Датку до Народного Фонду УККА займаються місцеві Відділи, але мавши до розпорядження обмежений час і обмежену кількість збірщиків, немає в них фізичних можливостей відвідати кожну родину. Тому Президія УККА прохає всіх громадян, щоб самі зголошувалися та вплачували свій Національний Даток до місцевих Відділів УККА, або — якщо їм вигідніше — безпосередньо до Головної Канцелярії УККА в Ню Йорку. Кожна одержана пожертва буде потверджена окремим посвідченням. Як відомо, пожертви до Народного Фонду УККА є звільнені від оподаткування. Більші вплати-пожертви до Народного Фонду, починаючи від дол. 100 і більше, будуть щотижнево проголошувані на сторінках нашої преси. Всі зібрані пожертви будуть своєчасно проголошені, як і кожного року, в „Конгресових Вістях", що їх друкується як окремий додаток до наших щоденників і тижневиків. Перший цьогорічний список таких більших пожертв надрукований вже в сьогоднішній „Свободі"

ЗАКЛИК УККА

у справі національного датку до народного фонду

Дванадцятий Конгрес Українців в Америці вже за нами. Перед нами дальша праця, дальше поширювання правди про Україну, сильна оборона її прав, які Український Конгресовий Комітет Америки веде від самого початку свого заснування в 1940 році. В цей осінній час Екзекутива Українського Конгресового Комітету Америки звертається до Вас, Громадяни і Гомадяни, із проханням підтримати його працю своєю вплатою Національного Датку. Звертаємося:

— До Вас, як члена зорганізованого нашого громадського життя в З'єднаних Стейтах Америки;

— До Вас, що безкорисно і віддано жертвуєте свій вільний від заробіткової праці час для справи допомоги Українському Народові в його затяжній боротьбі за волю і незалежність;

— До Вас, що вже довгі роки поширюєте правду про Україну та для її визволення від большевицького панування з'єднуєте американських приятелів;

— До Вас, що ставитеся вже довгі роки позитивно до збірки Національного Датку на Український Народний Фонд, що був установлений на IV Конгресі у Вашінгтоні в 1949 році.

Своєю вплатою Національного Датку Ви дасте можливість протягом майже сорока років переводити заплановані політичні акції, що увінчалися поважними досягненнями як у внутрішній, так і у зовнішній нашій праці.

Залишається ще тільки короткий час — половина листопада і грудень, — в якому Ви повинні зложити свій цьогорічний Національний Даток.

Здавалось, б що вже в цей час зайво звертатися із закликами до Громади, щоби вона в ці останні місяці сповнила свій громадський обов'язок. Здавалось б, що вже був час за минулих 10 місяців сповнити свою повинність вплати Національного Датку. Але, досвід каже, що ми все припізнюємося, все знайдуться якісь причини, щоб відкласти навіть невідкладні справи. І минулими роками так бувало, що єдиний місяць грудень приносив близько половини цілорічної збірки Національного Датку, а останні дні грудня приносили не раз більше, як тижні, а то й місяці літнього часу.

Тому востаннє в цьому році закликаємо наших свідомих і жертвенних громадян виконати свій національний обов'язок вплати Національного Датку.

Перед Українським Конгресовим Комітетом Америки є до виконання багато важливих проєктів, але до їх переведення потрібні фінансові засоби. Віримо, що ті засоби поставить до диспозиції наша Громада!

Ню Йорк, листопад, 1976.

ЕКЗЕКУТИВА
УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

ЗБІРКА ДО УНФОНДУ УККА В ЦЬОМУ РОЦІ

Ню Йорк (УККА). — З Канцелярії Українського Конгресового Комітету Америки інформують, що загальна сума, зібрана в цьому році до УНФонду до кінця жовтня, виносить 53,376.00 долярів.

Сотні Організацій і Громадян відгукнулися своїми пожертвами на розіслані недавно заклики УККА. Вісім Відділів УККА ввійшли в групу тисячників і переслали зібрані у своїх місцевостях такі суми Національного Датку:

1. Нюарк-Ірвінгтон, Н.Дж.	$3,180.00
2. Клівленд, Огайо	1,535.00
3. Кліфтон-Пассейк, Н.Дж.	1,405.00
4. Гартфорд, Кон.	1,155.00
5. Рочестер, Н.И.	1,100.00
6. Чікаго, Ілл.	1,080.00
7. Філядельфія, Пен.	1,000.00
8. Лорейн, Огайо	1,000.00

Одночасно в терені продовжується збіркова акція, яку провадять Відділи УККА на місцях. До Канцелярії УККА надходять також більші індивідуальні пожертви. По 100 і більше долярів надіслали:

По дол. 500.00: Марія Т. Гаврус — Рутерфорд, Н.Дж., переслала в пам'ять своєї матері Марії Томчук; Євген Гафткович, Квінс, Ню Йорк;

Дол. 300.00: Архиєпископ Української Православної Церкви Андрій Кущак;

По дол. 200.00:д-р Марія Слиш-Фішер — Канкекі, Ілл., і д-р Степан Гук — Гріневилл, Ілл.

Дол. 150.00 — надіслав Григорій Філь, Детройт, Міч.;

По дол. 100.00: Владика Василь Лостен, д-р Ярослав Восвідка, д-р Іларіон Чолган, Антін і Віра Шумейко, фірма „АРКА", д-р Волтер Барон та д-р Юрій і пані Ірина Волошини, Микола Бойчук, д-р Богдан Цимбала, Володимир і Анна Рак, Анастазія Соколовська, д-р Мирослав Харкевич, Мирон Гулей, д-р Роман Пшик, д-р Павло Сидор. Н. Святий.

Канцелярія УККА повідомляє, що закінчення збірки Національного Датку за 1976 рік буде в дні 10-го січня 1977 року. До того часу залишається неповних два місяці. Прохається всіх тих Платників Національного Датку, які з різних причин ще не вплатили свого Національного Датку, зробити це якнайскоріше.

Питання щодо життя на Марсі далі нерозв'язане

Вашінгтон. — Після 3-місячних дослідів поверхні планети Марс американськими космічними роботами Вікінг I і Вікінг II, науковці далі ще не знають, чи існують будь-які форми життя на тій планеті. Під час пресової конференції у вівторок, 9-го листопада, деякі космічні науковці вказували на факт, що переведені досліди „натякають", що на Марсі можуть існувати примітивні форми життя, а інші спеціалісти заявили, що існують підстави здогадуватися, що там колись існувало мікроскопічне життя, але тепер вже не існує. Однак, ряд визначних космічних науковців твердить, що виявлені Вікінгами процеси — це хемічні, а не біологічні, і тому нема жадних підстав думати, що на Марсі існує, або колись існувало будь-яке життя. Ще інші заявили, що на остаточну розв'язку питання треба ще підождати, бо до закінчення досліду космічних роботів ЗСА ще не закінчили своїх дослідів і продовжуватимуть їх протягом наступних кількох місяців.

Українець - літописець культури ескімосів

Вінніпег (ак) — Славетний наш земляк-мистець Василь Курилик, якого цінить уся Канада та картини якого йдуть головокружно в ціні, видав чергову свою книжку-альбом, цей раз під заголовком „Останок Арктики" та з тематикою з життя ескімосів. Книгу виповнили не тільки десятки кольорових картин, у яких В. Курилик схопив останки віковічного побуту підбігунових мешканців Канади, але й цікава розвідка самого мистця, що пробув кілька тижнів в околицях Кеп Дорсет на острові Баффин під арктичним колом та з тяжким зусиллям намагався закріпити своїм мистецьким стилем справді останні моменти оригінального й самобутнього життя й побуту ескімосів, що невідкличне та швидко занихає під ударами цивілізації з півдня, на біль і жаль нашого мистця. Книга чудова, — і після того, як у таких же книгах В. Курилик схопив майже пропаще вже життя українських піонерів Канади та, згодом, в іншій книжці, таке ж життя жидівських переселенців, можна говорити по-правді про чергове закріплення відомого вже імені нашого мистця в канадському та світовому мистецтві. Як довідуємося при цьому, в 1977 році В. Курилик збирається створити подібні книги-альбоми з піонерського життя та побуту ірляндців і французів, а тоді ще й поляків та німців. Дванадцять кольорових репродукцій з книги В. Курилика „Останок Арктики" поміщені були в ілюстрова ни х недільних додатках до канадських щоденників у різних містах.

Католицькі єпископи ЗСА підтримують „традиційні становища"

Вашінгтон. — У четвер, 11-го листопада, тобто в останній день 4-денних нарад Крайової Конференції Католицьких Єпископів ЗСА, американські єпископи схвалили „Пастирське послання", яке віддзеркалює традиційне становище Католицької Церкви відносно таких питань, як аборти, подружжя, обмеження народин, розводи, целібат священиків і т.д., тобто„ прийняті недавні Папські булі в цих справах, відкидаючи більш ліберальні пропозиції, які були схвалені минулого місяця на нарадах єпископів, священиків і мирян у Детройті, Мічіген. На Крайовій Конференції т.зв. „традиціоналісти" перемогли 172-ма голосами проти 25-ох „Ревізіоністи", під проводом бруклинського єпископа Френціса Муґавера, хотіли, щоб Конференція зайняла більш ліберальне становище в справі одружених священиків, заявилася за деякими змінами щодо розводів, як також хотіли, щоб Конференція застановилася над можливістю висвячення жінок на священиків. Їхні старання не мали успіху.

ПЕРЕД БОГОМ УСІ РІВНІ

Новообраний президент Джіммі Картер з дружиною Розаліною виходять минулої неділі, 14-го листопада, зі своєї баптистської церкви в їхній місцевості Плейнс в Джорджії, до якої досі не мали доступу мурини, але на недільному зібранні, в якому взяв участь Картер, це обмеження скасовано.

ДВА СЕНАТОРИ ЗСА ДОМАГАЮТЬСЯ ЗМІНИ СТРАТЕГІЇ В НАТО

Вашінгтон. — Два сенатори, члени Комісії збройних сил, домагаються основної зміни стратегії і перебудови військових частин Північно-Атлянтійського Оборонного Пакту (НАТО) для того, щоб могти протиставитись збільшеній військовій силі Совєтського Союзу і для зрівноваження конвенційної війни в Европі. Рекомендацію у формі меморандуму предложили сенатори Сем Нунн, демократ з Джорджії, і Дюї Ф. Бартлетт, республіканець з Оклагоми, після двотижневої поїздки до Европи для студій справ НАТО. Европейські країни, члени НАТО, мусять, на думку згаданих сенаторів, основно перебудувати свою оборонну спроможність, застосувати найновіші військові технологічні винаходи, щоб досягнути зрівняння сили бодай в конвенційній зброї. НАТО мусить також поліпшити свою готовість і мати відповідний запас амуніції та інших матеріялів і бути свідомим, що евентуальна атака совєтів може прийти несподівано, без попередження. Зізнання сенаторів, яке буде пізніше оформлене як звіт для Комісії збройних сил, критикує також небезпечні тенденції серед деяких членів Конгресу, які пожвавлено дискутують над долею НАТО після перебрання керівництва державою новообраним президентом. Позитивним фактором є те, що сенатор Нунн є приятелем Джіммі Картера, який в минулому засягав його опінії у військових справах і тепер залежатиме, чи Нунн матиме якийнебудь вплив на новообраного Президента ЗСА. Сенатори Нунн і Бартлетт заявили, що совєтські збройні сили сьогодні спроможні розпочати кожного дня атаку, тоді коли збройні сили НАТО потребують бодай дводенного попередження для мобілізації усіх родів зброї. Треба припускати, що якщо б дійшло до зудару, то війська Варшавського Пакту були б вже біля Райну, заки війська НАТО могли б їм протиставитись. Сенатори свідомі того, що модернізація військових частин НАТО потягне за собою збільшені витрати, але цього не можна оминути, якщо Захід бажає перетворити НАТО на дійсно оборонний пакт, на силу якого можна покладатися.

БРЕЖНЄВ НА ВІДВІДИНАХ в ЮГОСЛАВІЇ

Београд, Югославія. — В понеділок, 15-го листопада ц. р., розпочалась офіційна візита генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва в Югославії. Західні кореспонденти звітують, що в неділю, 14-го листопада, в Београді ще не було видно жадних декоративних прикрас, совєтських і югославських прапорів і портретів „вождів". Виходить, що югославські лідери вирішили вітати Брежнєва без фанфар і великого шуму, а тільки відбути з ним ділову розмову про політичні і економічні справи. Від 5-ох років Брежнєв офіційно не відвідував Югославії, хоч у міжчасі зустрічався і розмовляв з президентом Тітом і та іншими югославськими верховодами, але ці розмови і зустрічі не мали офіційного державного характеру. Приїзд Брежнєва до Югославії був раніше кількакратно відкладуваний з невідомих причин. Відносини між СССР і Югославією все були напруженими від часу, коли в 1948 р. Тіто вирішив „самостійно маршувати до соціялізму" і відмовився визнати совєтські політичні та економічні напрямні. Однак на протязі років співпраця покращала, згодом від часу, як СССР відмовився публічно піддержувати антитітовську групу в югославській компартії і уділив Београдові деякі концесії, пов'язані із згодою Югославії взяти участь в конференції Комуністичних партій Европи в червні ц. р. Одною з концесій було тактичне становище Совєтського Союзу, що усі комуністичні партії в світі є рівні і незалежні та можуть формувати свою власну політику. В часі конференції в Берліні Брежнєв вихваляв Тіта і позував з ним перед телевізійними камерами. Подібного сподіваються тепер в Београді.

„МИ ПРОЛОМИМО ТОБІ МОЗОК" - ЗАЯВИВ ОФІЦЕР КГБ УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТВ'ЯЗНЕВІ

Ню Йорк — (Пресова Служба ЗП УГВР). З України надійшов новий самвидавний документ, який, з одного боку дає вимовні свідчення про жорстокі намагання органів КГБ морально зламати українських політичних в'язнів, а з другого — виявляє незгнуту поставу переслідуваних за переконання українських патріотів. В документі, що його тут наводимо в цілості, знаходяться детальні інформації про українського політв'язня Степана Сапеляка та вийнятки з його протест-ного письма до Верховної Ради УССР.

Степан Сапеляк народився в 1950 році в Західній Україні, в селі Росохач, Чортківського району, Тернопільської области. Там він учився й жив до арешту.

Арештований в 1973 році, був засуджений за ст. „антирадянська агітація і пропаганда" на п'ять років позбавлення волі в колонії суворого режиму і три роки заслання.

В Уральському таборі ч. 36 (Учреждение ВС 389/36 пос. Кучино, Чусовской район, Пермская область), де Сапеляк відбув присуд, його багато разів жорстоко карали (ШІЗО-карцер та ін.).

В липні 1976 року його перевезли до Владимірської тюрми.

*

В селі, де народився і виріс Степан Сапеляк, збереглося багато національних традицій, національна культура, національні ідеали. З дитинства Степан слухав народних пісень, пісень про національну боротьбу.

Село Росохач — історичне. Ще під час антипольських повстань тут висипали тут велику могилу - курган. З того часу, у тому кургані хоронили тих, які полягли за незалежність України. Ще з тих далеких часів, усі власті (австрійські, польські, німецькі) дивилися криво на курган, не раз вони його розкопували, але населення знову відновляло ту могилу. Аж совєтська влада остаточно знищила курган, зрівняв ши його з землею.

У відплату за це хтось висадив в повітря поставлений біля села пам'ятник невідомому солдатові. „Невідомий солдат" топтав свої-ми чоботами чужу йому землю, його автомат був звернений проти людей, які жили на цій землі. До зруйнованого пам'ятника була прикріплена записка: „у відплату за знищену могилу..." Ці події — зруйнування могили - кургана і пам'ятника невідомому солдатові — відбулися приблизно 25 років після закінчення Другої світової війни.

...Сапеляка і кількох його ровесників - односельчан обвинувачували, що вони в 55-ту річницю проголошення УНР (Української Народної Республіки, проголошеної в 1918 році) зірвали совєтські прапори і на їх місце вивісили українські національні — жовто-блакитні, а внизу прикріпили листівки - плякати — День Незалежності.

Населення зустріло цю зміну прапорів з одобренням, радісно. На плакатах дописували: „росіяни, забирайтесь.., і т. п.

...Допитували одного мешканця села Росохач, сторожа, коло сторожівки якої

(Закінчення на стор. 3-ій)

Українець доповідав про Тичину на з'їзді американських літературознавців

Сейнт Люїс (НН). В днях 4-6 листопада відбувся тут, в готелі Чейс-Перк Пляза, з'їзд організації американських літературознавців та мовознавців „Мідвест модерн ленгвідж ассошієйшин". Цього року організатором та предсідником секції „Славік II" (Проблематика не-російських слов'янських літератур) був проф. Богдан Рубчак з Іллінойського університету — Чікаго Серкл. У вступі до засідання секції проф. Рубчак сказав, що коли русисти Америки і Канади невтомно розвивають проблеми зв'язані з російським модернізмом та його контактами з Заходом, славісти майже цілком занедбують цю ділянку історії літератури. Ширша академічна публіка не знає, наприклад, про особисті контакти „короля сюрреалізму" Андре Бретона з чеськими поетами, про те, що французький поет Рене Кревель друкував багато своїх творів у югославських журналах, або про такі цікаві явища як польський футуризм (над групою Скамандер уже дехто працює) чи як українські письменники - експериментатори того часу.

Джорджі Лукіч, професор Піттсбурґського університету, прочитав цікаву історичну розвідку про Београдський сюрреалізм, а Молгожата Пруска-Мунк, професор Іллінойського університету — Чікаго Серкл, виявила впливи впливи польського символіста Виспʼянського на експериментальну драматургію Віткевіча, особливо на його п'єсу „Шевці". Прелеґент переконливо показала, як ці позитивні впливи йдуть в супереч очевидним насміханням Віткевіча над літературними здобутками „Молодої Польщі" і над творчістю самого Виспʼянського. Спеціяліст від модерної чеської літератури, що мав доповідати про празьку групу „Поетизм", в останню хвилину мусів відмовитися від виступу через несподівану родинну трагедію.

Цінним виступом на засіданні був реферат молодого компаратиста Віталія Кейса, докторанта Нюйоркського університету, на тему: „Тичинині Сонящні кларнети: розвідка про символістичну музикальність". Кейс почав свою бесіду з проблеми примату музики в теорії французького символізму, а тоді коротко вказав на подібні зацікавлення серед українських символістів, що до них молодий Тичина належав. В цікавій інтерпретації самої Тичининої поезії прелеґент довів, що Тичина розумів музикальність поезії не як звернію прикрасу, втілену в метри, алітерацію, рими, тощо, а як вислід музичної, гармонійної будови всесвіту. Особливою атракцією Кейсового виступу були його власні майстерні переклади уривків Тичининої поезії на англійську мову, що ними він переплітав свої доволі комплікувані теоретичні міркування. В короткій, та зате жвавій, дискусії, звернено увагу на те, що поруч із впливами французьких символістів, Тичинине розуміння музики як основи світобудови прийшло до нього мабуть також безпосередньо від ранніх („перед - Сократівських") грецьких філософів, а вже цілком певно від філософії Григорія Сковороди.

Кейсовий виступ безумовно вказує на те, що серед нас росте цікавий і розумний вчений - літературознавець

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Небезпечна „нормалізація"

В п'ятницю, 12-го листопада, в Парижі розпочалися переговори між представниками ЗСА та комуністичного В'єтнаму в справі встановлення „нормальних" дипломатичних зв'язків між цими державами. Під час переговорів, між іншими справами, буде заторкнене питання про т.зв. „пропалих без вісти" під час в'єтнамської війни американських вояків.

Самозрозуміло, що уряд ЗСА повинен робити все можливе, щоб роздобути від в'єтнамських комуністів інформації про понад 800 американських вояків, які не зараховані до вбитих, ані не повернулися до Америки після закінчення війни. Рішення президента Джеральда Форда, що представник ЗСА в Раді Безпеки Об'єднаних Націй накладатиме „вето" на пропозицію прийняти комуністичний В'єтнам до цієї міжнародної організації, аж поки Ганой не подасть всіх інформацій про тих „пропалих без вісти" американських вояків, цілком правильне і оправдане.

Проте, поспіх Вашінґтону щодо „нормалізації дипломатичних зв'язків з Ганоєм викликає ряд сумнівів і застережень. Адже ж Ганой, який в січні 1973-го року підписав мировий договір в Парижі, незабаром після того брутально порушив цей договір, захопляючи силою зброї Південний В'єтнам, як також допоміг камбоджським і лаоським комуністам розбоєм захопити владу в тих азійських країнах. Замість продовжувати таврувати агресію Ганою та вказувати, що уряд тепер вже „об'єднаного" В'єтнаму не був обраний населенням тієї країни, а вставлений насильством, Вашінґтон погоджується переговорювати з агресорами і диктаторами в справі „нормалізації" дипломатичних зв'язків. Таке поступування уряду ЗСА може мати дуже неґативні наслідки. Лідери комуністичного бльоку можуть прийти до висновку, що Америка і в майбутньому признаватиме встановлений насильством і розбоєм „статус кво" в інших частинах світу та старатиметься „нормалізувати" відносини з комуністичними аґресорами. Таке поступування напевно викличе в багатьох країнах сумніви, чи ЗСА дійсно допомогли б їм протиставитися комуністичній інвазії. Адже країни вільного світу, а зокрема держави, яким загрожує комуністична агресія, дивляться на Америку, як на єдину потугу, яка може стримати комуністичних аґресорів від дальших розбишацтв.

Коли ж ЗСА, це заборолo проти комуністичної гегемонії, самі поспішають „нормалізувати" відносини з комуністичним В'єтнамом, то це може дуже пошкодити престижеві Америки у всіх країнах світу, отже пошкодити справі миру. Старання полагодити справу пропалих без вісти у В'єтнамі американських вояків — це одна річ, але цілком чимось іншим є старання Вашінґтону „нормалізувати" дипломатичні зв'язки з Ганоєм.

МІРИЛО НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТИ І ГРОМАДСЬКОЇ ЗРІЛОСТИ

Коли переглянути історію українського народу новітніх часів, тоді під деякими оглядами можна поділити її на три етапи:

Перший етап — це були роки 1917-1920, роки визвольних змагань і проголошення державної незалежности і соборности.

Другий етап — це роки 1941-1943, намагання відновити ту незалежність, яку ми втратили в першому етапі.

Сучасний стан перебування нашої свідомої політичної еміграції в ЗСА та в розсіянні по цілому світі поза межами України можна уважати третім етапом у боротьбі за нашу державну незалежність.

Цей третій етап дає нам можливість дуже широкої політично - дипломатичної та громадської праці на користь України. Коли в першому і другому етапах вимагалося від української нації жертви крови і життя, а українська нація лише вступила першими кроками до своєї незалежности — масово вона це дала.

Тепер від нас не жадається ані крови, ані життя, ані майна, лише мінімальної частини зароблених грошей.

Не маємо статистики скільки нас є в ЗСА. Все ж таки дуже часто чується один а то й два мільйони. Якщо так, то де ми є, коли збірка на УНФонд заледве переступає сто тисяч долярів!

З того числа напевно сто тисяч є вповні свідомих і матеріяльно добре забезпечених людей. Є певні моменти, що їх наша громада не враховує в своєму щоденному житті. Це є чужі чинники, які інтересуються і слідкують за нашими датками, бо це фактично є наше обличчя. Нічого не допоможуть нам патріотичні промови, заклики та фрази, якщо ми їх не піддержимо ділом — нашою пожертвою. Вислід наших пожертв — це фактичне мірило нашої вартости і сили. Ми повинні собі взяти приклад з жидівської етнічної групи в Америці, яка своїми сотнями мільйонів долярів допомагає створити і розбудовує Ізраїль.

Український Конґресовий Комітет Америки, щоб міг виконати усі завдання, які стоять перед ним: гідно репрезентувати українське ім'я серед численних національностей в Америці і перед Урядом З'єднаних Стейтів Америки, мусить диспонувати поважними фінансовими засобами. Ці засоби можемо дати єдино ми, українці у формі нашого Національного Датку. Тому моральним обов'язком кожного українського громадянина, що працює, є вплачувати річно свій Національний Даток.

До сповнення цієї громадської повинности кличуть нас наші брати і сестри на Рідних Землях. Чим скоріше дійдемо до цілі, тим скоротимо їхні терпіння, бо кожний наш успіх зближає наш нарід до цієї великої мети. А нею є воля і незалежність України.

Український Конґресовий Комітет Америки

О. Зінкевич

ОБОРОНА УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

(1)

Проблеми і перспективи

Оборона політичних в'язнів у СССР є відносно новою справою не лише для нас українців, але й для багатьох інших національностей Совєтського Союзу.

Основною проблемою, яку треба було розв'язати і найвиразніше з'ясувати, була суть питання: чи оборонними акціями, який характер вони не мали б, ми ув'язненим допомагаємо, чи шкодимо.

Страх перед тим, щоб не пошкодити ув'язненим, не погіршити їхнього становища, дуже часто паралізував всякі спроби, ініціятиву і саму дискусію над цим питанням.

Щоби могти говорити про оборону українських політичних в'язнів в СССР, треба насамперед, хоч коротко, пояснити анатомію українського політичного в'язня — з'ясувати, хто він і за що сидить в ув'язненні в найновішому часі — від 1944 року до 1976.

I. Анатомія українського політичного в'язня

Українських політичних в'язнів, які перебували і перебувають в тюрмах і концтаборах в останніх тридцяти двох роках, можна поділити на такі категорії:

а) Учасники протинімецького, а згодом протисовєтського українського націоналістичного підпілля і збройної боротьби (ОУН, УПА, „Оборона України", УНРА і т.д.).

б) Національно - свідома українська інтеліґенція, молодь, священство і робітництво, які не брали участи в збройній боротьбі, які в часі війни чи після неї не робили нічого протизаконного, що могло б іти в розріз з Конституцією УССР чи Карним Кодексом, але які брали участь в українському культурницькому житті.

Спотворене совєтське законодавство й повоєнні надужиття тодішніх органів НКВД зіпхали обидві ці категорії українських політв'язнів в одну, а з протягом років цілковито затерлися різниці між ув'язненими, і всі вони становили типовий зразок українського політв'язня, який чи то у визвольних формаціях (ОУН, УПА), чи то в культурно-громадських організаціях, чи навіть — військових (дивізія „Галичина", Українська Національна Армія) боролися чи змагалися за незалежність у тих ділянках, які вони самі добровільно для себе вибрали, чи у які кинуло їх бурхливе життя воєнних років.

Приблизно 90% в'язнів, які уціліли і пережили роки 1944 - 1957 (більшість в'язнів загинула), були амнестовані в 1957 році. Велика частина з них була реґабілітована і лише дуже невелика відсоткова кількість, в заміну за звільнення, погодилась співпрацювати з совєтськими поліційними органами.

Роки 1957 - 1964 були роками великого випробування для тих, які не підпали під амнестію, але які далі перебували в таборах і тюрмах і від яких совєтські власті вимагали в заміну за звільнення покаянних заяв, засудження свого минулого і своїх друзів та співпраці з органами КГБ. Лише незначні одиниці заломились під тиском, а решта не-амнестованих задержали свою національну гідність і особисту стійкість, відбуваючи повний строк свого ув'язнення, цебто 20 до 25 років.

Після кількарічної передишки (роки 1957 - 1964) приходить нова ґенерація українських політв'язнів. Цю нову ґенерацію знову ж можна поділити на такі три основні категорії:

1). Люди старшої і середньої ґенерації, які після амнестії 1957 р. і повної реґабілітації реактивізувалися в українському визвольному русі чи в українському напівлеґальному русі опору (типовий приклад Святослав Караванський) і були знову ув'язнені — досиджували свій первісний вирок або наново були засуджені за свою нову діяльність.

2). Люди молодшої ґенерації, які не мали жодного відношення до визвольного руху ОУН і УПА, а самі стихійно творили підпільні чи напівлеґальні організації (напр. група Кандиби - Лук'яненка, Грицини).

3) Люди леґальної опозиції — українського руху опору, в подавляючій більшості з кругів інтеліґенції і молоді, які народилися і виростали в умовах совєтської дійсности і які творили украраїнський самвидав, виступали проти русифікації і ставали в обороні репресованих та проти надужить совєтської влади в Україні.

Зі споминів, самвидавних матеріялів і доступних інформацій можна зробити висновок, що з кінцем 60-их років совєтські органи не робили різниці між членами підпілля і напівлеґального руху опору (опозиції) і судили всіх за тим самим 62-им параграфом Карного Кодексу.

Нова ґенерація політв'язнів (суди 1965 - 1966 і 1972 - 1973) —це люди цілком іншої психологічно - світоглядової формації й іншого наставлення до існуючої совєтської дійсности в Україні. Майже ніхто з цієї нової категорії політв'язнів, до якої долучилися політв'язні всіх інших категорій, не займає пасивістично пристосованських позицій, а навпаки — позиції всіх теперішніх політв'язнів є позитивістично - активістичні, що проявляється у їхніх постійних домаганнях, безконечних протестах, частих голодівках і таборовій самвидавній творчості, яка дістається закордон.

(Продовження буде)

I. Світ

НОВА СТОЛИЦЯ АЛЯСКИ

В середу, 3-го листопада, у відчитах про президентські вибори в ЗСА серед різних результатів були чотири рядочки, на які мабуть звернули дуже мало уваги читачі тих звідомлень, — вони говорили про те, що переведений референдум на Алясці вирішив перенести столицю стейту з Джуно до маленького містечка Віллов, яке навіть не на всіх мапах можна знайти.

Що ж трапилося і чому така справа прийшла на референдум? Досить проста вона: бо сучасна столиця в Джуно на так званому „пенгендел Аляски в невигідному положенні для більшости населення країни. Туди можна дістатися тільки морем, або літаками, бо немає сполучення по землі. Місто Джуно положене на березі Джастино протоки, а з півночі підносяться гори, вкриті льодовиком Таку, що має поверх 200 квадратових миль. Це тільки 25 миль від Джуно.

А в семи милях, сполучений гайвеєм, знаходиться інший льодовик Мендел - ганел, що є 7 миль довжиною. В 60 милях віддалі лежить інший величезний Ґлейшер Бей, національний парк з льодовиками, що покривають поверх 2 і півмільйона акрів з кількома високими горами; між ними скупчення біля гори Св. Ілії, що має 18 тисяч стіп, та сусідня гора Лоґан майже 20 тисяч стіп.

В ясну погоду з Джуно видно блискучі, вкриті льодовиками гори того чудового, особливого парку. Двісті років тому льодовики закривали ту затоку, але тепер вона відкрита і по ній пливуть льодові гори, що відколюються від основної маси льодовика.

Пляни перенести столицю Аляски Джуно існували давно, але кожний раз їх доводилося відкладати, бо не було конкретних пропозицій, куди саме перенести. Висувалися проєкти перенести її до Анкорейдж, найбільшого міста з населенням 48 тисяч; другим великим містом Аляски є Фейрбанкс (14 тисяч), а Джуно має тільки 7 тисяч разом з маленьким містечком Даґлас, яке сполучене мостом через Джастино протоку з Джуно.

Колись Джуно мало важливе значення своєю золотою копальнею, що затруднювала поверх тисячі робітників. Тоді там працювалося 24 годин на добу. Копальня була одна з найбільших у світі; разом з галеріями в горі Робертс, що сягали три милі, і густою сіткою подібних галерій, де з кварцових жил добували зернятка золота. Ці куснi т. зв. породи вивозилися до величезної фабрики, і тут каміння мололи та промивали. Остаточна невелика відібрана маса відсилалася до фабрики, де золото очищувалося хемікаліями і було готове до відлиття у грубі плити. Післявоєнні часи з дорожнечею на робочі руки, а головне урядова ціна на золото знижена до 36 долярів за унцію, не сприяли видобуванню золота. В джуновській копальні собівартість золота виносила біля 40 долярів за унцію (і за інші метали, що приходили звідти, тому вже не оплачувалося продовжувати працю в тій величезній копальні. В час нашого там перебування в Джуно велися тільки охоронні праці та утримування копальні в порядку на випадок можливої зміни щодо добування золота з неї.

В Джуно є дві великі будови, де розміщені урядові установи. Один з тих будинків на 7 поверхів почав будуватися весною 1951 року. Авторові цих рядків довелося працювати на тій будові тільки один тиждень, бо приїхали законтрактовані спеціялісти з „автсайд", — як говорять на Алясці, — себто зі стейтів, головно з Сіятля, і нас, місцевих, звільнили за непридатністю. Ті ж, з „автсайд", першими вибухами скель обсипали федеральний та інші будинки дощем каміння й по вибивали вікна у кількох приватних домах... В урядових установах в Джуно працює приблизно 300 осіб.

Головним арґументом для тих, хто хоче затримати столицю в Джуно, є те, що від цього міста залежать промислові міста на морському шляхові до Ванкувера та Сіятля, як Кетчикан з великою фабрикою целюльози, заводи оброблення дерева для експорту, а також велика установа холодильників для переховування риби в Джуно, поміститю на 15 мільйонів фунтів.

Маленьке містечко Віллов 60 миль від Анкорейдж лежить у тихій долині між гір, вкритих незайманим лісом. Тут гарні пасовиська і унікальна поблизу долина Матануска з містечком Пальмер. В цій широкій долині під захистом гір та з гарячими джерелами створилося пригоже місце для сільського господарства. Сіють тут пшеницю та інші культури, розводять гарні городи, і звідси Анкорейдж дістає сільські продукти для себе, зокрема молоко.

(Закінчення на стор. 4-ій)

РЕЗОЛЮЦІЇ ДРУГОГО З'ЇЗДУ СЕНЬЙОРІВ УНСОЮЗУ

(НА СОЮЗІВЦІ 19-24 ВЕРЕСНЯ 1976 Р.)

Другий З'їзд Сеньйорів Українського Народного Союзу, скликаний Комісією Головного Уряду УНС для справ старших членів УНС, однодушно схвалив такі резолюції:

1. Звернутися до Головного Екзекутивного Комітету УНС з проханням і домаганням здійснити ухвалу Першого З'їзду Сеньйорів УНС з 1975 р. піддержану резолюцією Головного Уряду УНС з травня 1976 р. та негайно поробити заходи для вибудування на Союзівці апартаментового будинку для приміщення старших членів УНС.

2. Обрати виконавчий З'їздовий Комітет Сеньйорів УНС й доручити йому переведення в життя ухвал З'їзду, а зокрема: а) перевести реєстрацію бажаючих замешкати в Домі Старших на Союзівці, та доручити зголошення Екзекутиві УНС; б) започаткувати організацію сеньйорів УНС на терені ЗСА й Канади; в) допомогти Комісії Головного Уряду УНС для старших членів у скликанні й підготові та в якнайчисленнішій участі Третього З'їзду Сеньйорів УНС на Союзівці в червні 1977 р., як поодиноких сеньйорів так делеґатів у міжчасі утворених місцевих організацій (клюбів) сеньйорів УНС; г) підготовити статут Об'єднання Сеньйорів УНС для його схвалення черговим З'їздом; ґ) вдержувати постійний активний зв'язок із Екзекутивою УНС та Комісією Головного Уряду УНС для справ старших членів з метою якнайскоріше здійснити з'їздові резолюції.

3. З вдоволенням прийняти до відома заяву, зложену на З'їзді головним предсідником УНС Й. Лисогором, а саме, що якщо зголоситься бодай 150 сеньйорів на сталий побут в Домі Сеньйорів, схваленім З'їздом, він подбає, щоб Головний Екзекутивний Комітет схвалив з'їздовий проєкт та негайно приступив до його здійснення.

4. Звернутися до Редакції „Свободи" і Екзекутиви УНС з проханням і домаганням, щоб Редакція призначила одного свого члена, який основно познайомився б з проблематикою старших громадян і провадив систематичну колюмну в щоденнику, призначену для справ старших громадян, яка появлялася б обов'язково не рідше, як раз у місяць. Редакція „Свободи" і „Українського Тижневика" повинна якнайтісніше співпрацювати зі З'їздовим Комітетом та Комісією Головного Уряду УНС для справ старших членів, та допомагати їм в реалізації їх обов'язків і завдань.

5. Звернутися до загалу союзових сеньйорів із закликом зголошуватися на постійний побут у Домі Сеньйорів на Союзівці, при чому з вдоволенням З'їзд стверджує, що на самому з'їзді зібрано біля сотні зголошень.

6. Звернутися до старших членів УНСоюзу із закликом і заохотою організувати місцеві гуртки (клюби) сеньйорів УНС і зголошувати їх З'їздовому Комітетові Сеньйорів УНС за посередництвом Товариства „Самопоміч", 98 Друга евеню, Ню Йорк, Н.Й. 10003.

З'їзд, заслухавши доповідь д-ра Ярослава Падоха про багато-мільйонові втрати української громади внаслідок невиготовлювання завіщань останньої волі або невідповідного виготовлення, схвалив звернутися до загалу українського громадянства, а зокрема старших і самітних громадян та до громадян,, рідні яких перебувають поза залізною заслоною, щоб вони обов'язково й не зволікаючи подбали про завіщання останньої волі й так розпорядилися своїм майном на випадок смерти, щоб воно не пішло в чужі, — або, ще гірше, — у ворожі руки.

До З'їздового Комітету Сеньйорів УНС були однодушно обрані: мґр Микола Шпитко — голова, д-р Галина Гірняк — секретар, Евстахій Манацький — містоголова, інж. Володимир Хамула — організаційний референт і д-р Роман Погорецький — касир.

За Комісію Головного Уряду УНС для справ старших членів УНС і Президію Другого З'їзду Сеньйорів УНС:

інж. Степан Куропась — голова,
д-р Ярослав Падох — секретар.

За З'їздовий Комітет Сеньйорів УНС:

мґр Микола Шпитко — голова,
Евстахій Манацький — секретар.

Новий центр релігійного і громадського життя в Чікаґо

(м. б.) Завдання збудувати храм Божий на північно-західніх околицях Чікаґо поставив собі о. Йосиф Шарий двадцять літ тому, коли йому доручено зорганізувати там нову парафію. Потреба заснувати там парафію заіснувала тому, що і серед українських жителів Чікаґо проявилась теж тенденція залишати місто і поселюватись на його околицях. Церковні відправи відбувались зразу у школі св. Патрікія. Але вже в короткому часі завдяки зусиллям молодого, енерґійного пароха закуплено простору площу, де поставлено будинок із тимчасовим призначенням на церкву. І так почалось життя нового центру українства на північному заході міста. Великим досягненням тієї парафії було те, що тут родженому о. парохові вдалось об'єднати для добра Церкви і народу людей старшої іміґрації, а головно молоді, що інакше відпала б була не тільки від церкви, але і від українства. О. Шарий довершив того, що об'єднав „старих" і „нових" в одну пульсуючу життям українську громаду.

Але молодий парох не вдоволявся дотеперішніми успіхами. Він мріяв про будову імпозантного храму, який був би справжнім жемчугом українського церковного мистецтва і вводив американське довкілля у подив. І так, починаючи збірку фондів о. Шарий почав водночас студіювати українське архітектурне мистецтво, щоб храм архітектурно був правдиво українським. З тією метою радився він з різними знавцями, а накінець поїхав в Україну, щоб там на власні очі побачити і св. Софію і ті церкви, що ще там залишились. Йому відрекомендовано, як знавця українського церковного мистецтва проф. Григорія Логвина в Києві і до нього пішов о. Шарий по пораду. Після тих відвідин в уяві нашого пароха стала кристалізуватись ідея української стилем церкви. З розписаного ним конкурсу вибрав він проєкт архітекта Мазуркевича, що на його думку найкраще віддзеркалював „український стиль" так як він його розумів. З тим проєктом він поїхав знову до Києва, і коли проф. Логвин висловився корисно про проєкт, восени мин. року розпочалася робота, щоб перейти від проєктування до діла.

І так нині виросла нова церква. Хоч викінчена тільки ззовні, о. Шарий відправив уже у ній 1-го листопада першу св. Літургію у намірені беатифікації Слуги Божого Андрея Шептицького та панахиду за полеглих Героїв Листопадового Зриву. І пишається новий храм, нова фортеця українства саме там, де була найбільша загроза винародовлення. Можна сміло вжити слова „пишається" бо це насправді величавий храм. Первоєрарх нашої Церкви, Блаженніший Отець Йосиф, оглядаючи її і благословляючи 1-го жовтня ц. р., сказав про неї таке: „Далеко і багато об'їздив я наші церкви, і всюди їх оглядав, але ваша насправді найкраща, яку я бачив! Будьте горді з неї!"

Не розміром її площі та церква величава, а якоюсь незбагнутою красою чогось рідного, свого. У її підставі квадрат; і з якого боку ви не оглядали б цей храм, він однаково гарний і притягаючий. Головний вхід до церкви є в одному з рогів квадрату. Сходи до храму ведуть із двох боків, а між сходами невисока стіна. На ній буде рельєфне зображення Хрещення Ісуса в Йордані, якого води зливатимуться з одного боку з водами Дніпра, а з другого — Атлантику: символічне поєднання вірних із Рідного Краю з нами у діяспорі. Під тією стіною буде басейн із водограєм для йорданських торжеств. Перед входом до самої церкви портик; округлий дах спертий на чотирьох колонах. „Це, бачите, щоб удоволити старовинну звичку наших людей „поґуторити" після відправи. Але і ті ґутірки повинні мати зміст і бути під покровом любови, яку репрезентує оцей дах., любови спертої на справедливості, здержливості і мудрості, — ці чесноти репрезентують „колони", — пояснює мені о. Шарий.

З портику входимо до притвору. Зразу вдаряє вас тут щось „інше" ніж у других церквах. Ваші очі підносяться відразу вгору. Просто бере вас в полон височінь у відношенні до площі головної нави. „Горі імієм серця", — пригадується вам. Але і простору у церкві багато. Розрахована на 270 сидячих місць, але стояти може у бічних коридорах хоч чотири сотні. А що місця на хорах і на балконах.! В тому відношенні храм нагадує св. Софію. Дивлячись із тих бальконів вниз, маєте кращий вид на святилище і цілу церкву, чим би ви стояли внизу. Справді ідеальна розв'язка проблеми концентрації прилявних. Коли мало людей, вона буде „повна". Але може її наповнити і багато народу.

Храм цей насправді підносить вашого духа вгору. „Я хотів, щоб ця святиня була струнка і делікатна, як правдива обручниця Христова. Я бажав, щоб вона була, наче та мистецька різьблена касетка, велика мініятюра, що скриває те, що християнство має найцінніше — самого Христа — пояснює мені свої задуми о. парох. А далі каже: „Це стремління до християнських висот персоніфікують оці дванадцять стрілистих веж, закінчених золотистими копулами. Ці вежі і бані будуть наче прожектори морської ліхтарні кидати світло далеко - далеко. На всіх чотирьох поверхах тих веж є півокруглі дзеркальні стіни, зроблені зі спеціяльного скла, що і вдень і вночі будуть проміновати у даль. Ті ж скляні стіни дадуть теж масу світла нутрові церкви. Я бачу в тому теж своєрідну ідею: це повінь світла, що заливає храм, і променює з храму на все довкілля, — це те сяйво Божої Правди, що сходить на нас через Воплочення і постійно освічує нас св. Духом", — говорить із захопленням о. парох.

Розмалювання церкви ще в встадії задумів. Що буде відразу зроблене внутрі церкви — це зображення Царя Христа на тридцять стіп висоти на запрестольній стіні. „На цій постаті Христа має сконцентруватись вся увага глядача, коли він лиш увійде до храму: Христос Господар вітає його і наче запрошує до себе" — додає о. Шарий.

Церква робить, хоч іще невикінчена, насправді маєстатичне враження своєю оригінальною конструкцією і без сумніву українським характером. Я не знавець архітектурного мистецтва, тому мені і важко пояснити, що в ній саме таке „своє".

(Закінчення на стор. 4-ій)

Різдвяна Виставка Емалії

К. ШОНК-РУСИЧА
ІКОНА в ЕМАЛІЇ
НАРОДНА НОША в ЕМАЛІЇ
Демонстрація ТЕХНІКИ ЕМАЛІЇ
о год. 4-ій

ВИСТАВКА ВІДКРИТА

20-го листопада о 3:00-ій год. дня
21-го ЛИСТОПАДА
о 1-ій год. дня до 7-ма веч.
Запрошує все наше Громадянство
та молодь відвідати виставку
Вступ вільний

в ПЛАСТОВОМУ ДОМІ
144 2-га Ave Manhattan,
New York

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ НЮ ДЖЕРЗІ
— ВЛАШТОВУЄ —
в СУБОТУ 20-го ЛИСТОПАДА 1976 Р.
год. 7-ма веч. в залі Укр. Православної Церкви
в Бавнд Бруку, Н. ДЖ.

ШИРШІ СХОДИНИ

з доповіддю інж. НЕСТОРА ХОДНОВСЬКОГО

про свої враження ІЗ ПОДОРОЖІ ПО КИТАЮ
Доповідь ілюстрована прозірками. Зацікавлених членів Відділу та українське громадянство запрошує

УПРАВА

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

Наукове Засідання

ВІДДІЛУ ФІЗИЧНО-ХЕМІЧНО-МАТЕМАТИЧНОГО
та ТЕХНІЧНИХ НАУК

Доповідь — ІВАН ЗАЯЦЬ, дипломований інженер-архітект: „Число і Архетектура — Філософічний есей", Доповідь буде ілюстрована.

Засідання відбудеться в Неділю 21-го Листопада о год. 2:30 по пол. в будинку Академії 206 В. 100 вул. Ню Йорк

Музичний конкурс на 1977 р.

КУРАТОРІЯ ФОНДУ ім. ЛЯРИСИ ЦЕЛЕВИЧІВНОЇ проголошує на 1977 рік КОНКУРС НА КАНТАТУ

З Фонду, меценатами якого є панство Уляна Целевич Стецюк і мгр Андрій Стецюк, щорічно уділятиметься 500.00 дол. для стимулювання творчих зусиль наших мистців.

ВИМОГИ ДО УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ НА 1977 р.:

твір не може бути публікований чи виконуваний до часу проголошення висліду конкурсу;

учасника конкурсу не зобов'язує псевдо-гасло, але, якщо він бажає свій твір прислати під псевдом чи гаслом, то прізвище мусить бути залучене в запечатаній коверті і долучене до твору;

нагороджений твір, як і ненагороджені залишаються в архівах Фонду без права друкувати їх або виконувати без згоди автора.

За найкращий твір призначається нагороду в сумі 500 дол. Не виключена можливість — згідно з рішенням Жюрі і кураторії — розподілити нагороду поміж двома або трома учасниками конкурсу.

Твори у двох примірниках надсилати до 30-го квітня 1977 р. на адресу:

A. Davydenko,
881 Washington Ave apt. 4 A
Brooklyn, N. Y. 11225

КРИЗА КРИЗ

„Ложе буде нам занадто коротке, щоб простягнутись, — Укривало занадто вузьке, щоб обгорнутись". Ісая 28:20

То була Незвичайна ситуація. Над Юдеєю і Самарією збирались зловіщі хмари, їх мешканці повинні були приготовитися до надходячого лихоліття, але бракувало мудрого проводу. Правлячі Круги Юдеї і Самарії ублесливо приспали чуйність своїх народів: „Дрімайте спокійно, немає ніякої небезпеки, наш нарід глибоко віруючий і добрий". Один Ісая рішився плисти проти хвиль. Таке самозадоволення й така самоправедність, говорив він, це як ліжко занадто коротке, щоб простягнутися, як покривало занадто вузьке, щоби обгорнутись. І прийшов час, коли населення Юдеї й Самарії мерзло й цокотіло зубами. Ніде було простягнутись, нічим було обгорнутись. Вартості, якими вони так дорожили, показалися непідхожими до потреби хвилини.

Наші часи також знаменні намаганням як найбільш упростити релігію. Формалізм проповідує, що нам досить тільки користуватися іменем Ісуса і вибрати золоту середину. Властиво, сьогодні клич дня є не, як багато потрібно нам віри, але скільки віри вистарчить нам, щоби не втратити імені християнина. Розумно є, кажуть нам, животіти духово на ґрунті мінімальних зобов'язань перед Богом, кормити душу лушпинням блудного сина і обтесати релігію до подоби чучела, яке буде пасувати до наших забаганок. Наперед не вириватись, позаду не залишатись.

Потрійна трагедія. Релігійне хамелеонство, відповідно до ситуації. Трагічні наслідки в будучому: „Тому, що літеплий ти, але ні гарячий, ні зимний, то виверну тебе з уст моїх". Одкровення 3:16.

Та найбільша трагедія в тому, що немає кому вийти на найвищий шпиль світу й на все горло закричати: „Ми блукаємо навмання, наосліп щупаємо за вартостями! Це ліжко занадто коротке, укривало занадто вузьке!" А, коли хто „непокликаний" попробує відізватись, йому скажуть: У вас немає народніх і церковних повновластей. А наша доба, — це час, в якому часто шевці сидять на престолах, а царі пріють біля дратви і шила.

Хто мріє про чемпіонат в ділянці спорту, не скаже: „Я ожидаю від мойого тренування тільки то мінімум, яке зробить з мене змагуна першої кляси. Таких слів ви не почуєте від когось, що хоче стати добрим ремісником чи композитором. Питання є не: що є мінімум, але, як розгорнути крила і досягти вершків.

Те саме можна сказати про релігію. Чи варто позволити тискові щоденного життя забрати в нас всю енергію й залишити нам мало часу для Бога? Ми більше ніж яканебудь ґенерація перед нами, потребуємо духового ложа, щоб розстягнутись на всю довжину й укривала, щоб безпечно загорнутись від холоду, яким віє на нас від блукаючого на безпуттях сучасного світу.

З любов'ю до Вас

INFORMATION SERVICE OF UKRAINIAN ADVENTISTS

227 West 46th Street, New York, N.Y. 10036

НТШ Канади відбуло конференцію на пошану Івана Франка

Торонто (НТШ). — Наукове товариство ім. Шевченка Канади (Комісія Українознавства) в Торонті відбуло Наукову Сесію на пошану Івана Франка в 120-річчя народження і 60-річчя смерти, 31 жовтня 1976 р., на яку прибули члени НТШ і запрошені гості.

В програмі Сесії були три доповіді, що заторкували різну проблематику та ділянки творчости Івана Франка. Сесію відкрив голова Управи НТШ в Канаді, д-р Богдан Стебельський, передаючи ведення Сесії голові Комісії Українознавства, д-р Олександрі Копач, що познайомила слухачів з доповідачами та темами їх доповідей

Першу доповідь читала мґр Ярослава Зорич: „Рання творчість Івана Франка". Спинилася на творчості Франка з часу гімназійних студій. Проаналізувала їх зміст, мистецьку форму і мову. У висновках твердила, що Франко у пізніших роках не встидався за ранню творчість. Деяких творів мову виправляв і передруковував їх. Була еволюція мови, яка закінчилася орієнтацією на літературну і перемогою мови Тараса Шевченка над карпатським діялектом ранніх творів Франка.

Другу доповідь читав мґр Богдан Голинський, що у заголовку звучала: „Суспільно - політичні проблеми в останніх повістях Івана Франка". Автор, користуючись зоровою методою викладу, висвітлив плян розвитку прозової творчости Івана Франка (дев'яти закінчених і двох незакінчених повістей) з їх аналізою за сюжетами, конструкцією, суспільною проблематикою і стилем.

В третій доповіді — „Релігійна проблематика в творчості Івана Франка",о. проф. д-ра П[illegible]аб'яка, оригіна[illegible] справді новато[illegible], автор показав письменника, як дійсного християнина, що своїм життям і творчістю виказав себе носієм і здійснювачем другої заповіді Божої про любов ближнього.

Відзначено письменницю Іванну Блажкевич з її 90-річчям

Київська „Літературна Газета" інформує, що в селі Денисові на Тернопільщині відзначено врочистим ювілятським вечором найстаршу, бо 90-літню галицьку письменницю Іванну Блажкевич, авторку кількох книжок на педагогічні й морально-виховні теми. Крім офіційних урядових осіб до Будинку культури прийшли, щоб вшанувати письменницю, її односельчан: хлібороби, вчителі, аґрономи, зоотехніки, учні, гості зі Львова, Тернополя, Луцька, Козової і навколишніх сіл. Прийшли привітати її рівнож — письменниця Ірина Вільде, журналісти, колгоспники, вчителі та піонери-учні школи Денисівської школи. Поети Петро Мах, Володимир Вихрущ і Борис Демків прочитали їй вірші з присвятою. Письменниці вручено різні привіти і телеграми. Ювілятка схвильовано дякувнала за привіти та побажання „міцного здоров'я, нових творчих успіхів".Відтак для односельчан та гостей відбувся концерт артистів ансамблю обласної фільгармонії „Надзбручанка".

Іванна Блажкевич народилася 9-го жовтня 1886 року в селі Денисові Теребовлянського району на Тернопільщині в родині вчителя. Початкову освіту здобула в Тернополі, опісля вчилася самотужки, як екстерністка, здобуваючи учительський диплом. З 1904 року вчителювала у початкових школах. Від 1950 року вона на пенсії. Перші її вірші опубліковано в 1908 році. Окремими виданнями вийшли її віршовані п'єси, збірки поезій та оповідань для дітей: „С. Миколай в 1920 році", Тарас у дяка", „Діло в честь „Тараса", „Вертеп", „Мила книжечка", „Пушистий король", „В мамин день", „Оповідання", „Івась характерник". „Подоляночка' та інші.

Академічне Об'єднання Українок у Філядельфії

У неділю, 14-го листопада ц. р., у Філядельфії відбудуться ширші сходини АОУ з доповіддю Галини Кутко: „Жіночі професійні організації". Початок сходин заповіджено на год. 3-тю по пол. в домівці Товариства Інженерів при 4814 Н. Брод вул.

АОУ згуртувало вже досить поважне число голосів, головно із молодшого покоління жінок із закінченою університетською освітою й розвиває щораз ширше свою діяльність, м. ін., улаштовуючи щокілька тижнів цікаві доповіді, після яких звичайно є пожвавлені дискусії.

Члени нашого Об'єднання мають різні професії, починаючи зі стислих наук попри гуманістичні, включно з різними галузями мистецтва й деякі з них займають визначні становища. І, завдяки саме тому, що маємо межи нами різних фахівців, наші дбайливо пляновані доповіді відвідують також гості та радо беруть участь у дискусіях.

Окрім своїх доповідачів, Управа запрошує також часом прелеґентів з-поза Об'єднання, як напр. в травні ц. р. прослухано джерельно опрацьовану доповідь проф. д-ра Ю. Перфецького п. з. „Русифікація української мови чи „мовне зближення"?

Управа намітила вже також плян праці включно по лютий 1977 р., у чому на початок грудня запроєктовано три короткі доповіді колеґ, що працюють у більших компаніях. Вони розкажуть нам про зміни в умовинах праці професіоналісток: давніше і тепер. На січень призначено також три короткі доповіді фахівців з нашого Об'єднання із ділянок образотворчого мистецтва, музики і літератури.

Рожа Шуль

Судитимуть жінку Мао і трьох її спільників

Пекін. — Ройтер інформує, що китайські офіційні чинники заявили фінській делеґації, яка перебуває на відвідинах в Китайській Народній Республіці, що в коротці відбудеться суд над дружиною колишнього голови Компартії Китаю, Мао Тсе-тунґа, Чіянґ Чінґ і трьома її спільниками, які, згідно з урядовим обвинуваченням, намагалися захопити владу після смерти Мао. Передбачається, що суд відбудеться правдоподібно за закритими дверима, бо досі ще нікого з вищих китайських лідерів не судили прилюдно. Тан Чен-лін, один із заступників прем'єра у розмові з фінською делеґацією відмітив, що Чіянґ Чінґ і її спільники перебувають під домашнім арештом, а судові власті і поліційні чинники намагаються встановити, чи обвинувачені вдержували „незаконні зв'язки" з Совєтським Союзом. Досі ще не відомо, — заявив заступник прем'єра, — чи група лівих мала будь-які відносини з

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ
1-й ВІДДІЛ в НЮ ЙОРКУ
— влаштовує —

ЛЕМКІВСЬКУ ЗАБАВУ

в суботу 20 листопада 1976 р.

у великій залі
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140-2 ДРУГА ЕВНЮ в НЮ ЙОРКУ
Грає оркестра „ВИШИВКИ"
під проводом п. Богдана ХОМУТА
Початок год. 9-та вечора.

МИ ПРОМИЄМО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

го стояв стовп (дуже високий і тонкий, на який піднімали прапор при допомозі мотузка). Запитали сторожа — як це сталося? Він сказав: „вечером, пане, дивлюся — висить ваш прапор, а ранком, дивлюся — вже є наш прапор". Курсанти літньої школи, недалеко від села, налякалися, що „почали діяти бандерівці". (Деякі з них подали заяви з проханням перенести їх у інше місце).

У присуді Сапеляка сказано, що він з дитинства збирав пісні, які закликали до національної боротьби. Спочатку Сапеляка засудили на 7 років позбавлення волі і 5 років заслання. Потім присуд переглянули — дали 5 років позбавлення волі в таборі суворого режиму і 3 роки заслання.

***

В 1974 році Степан Сапеляк перебував в Уральському таборі ч. 36. Адміністрація табору часто чіплялася до нього за різні дрібниці; його часто карали. 21 червня 1974 року капітан Мелентій забажав покарати Сапеляка „за порушення форми одежі". Був гарячий день, кілька свобідних в той час від роботи політв'язнів, між ними й Сапеляк, перебували на території зони, при чому деякі з них були роздягнені по пояс. Капітан Мелентій, який проходив мимо, зробив зауваження Сапелякові, цей відразу вбрав сорочку. Проте капітан наказав йому йти на вахту, де відбувся, описаний пізніше в „Хроніці біжучих подій", випадок побиття Сапеляка, після якого його ще покарали — запроторили на 15 діб до штрафного ізолятора (ШІЗО).

У висліді, в таборі поширили вістку, що Сапеляка ніхто не побив, що це він видумав. Цю версію підтримали деякі в'язні, які зачисляли себе до монархістів.

***

На весні 1975 року Сапеляка возили на Україні, де від нього довго й наполегливо вимагали „розкаяння". Його спокушували свободою, грозили, завдавали фізичних страждань... він не „розкаявся".

...Возили до Києва, Тернополя (де тримали його в тюрмах КГБ). Возили на пляжу, де підводили до нього дівчат. Підвезли до рідного села; зупинилися на дорозі і запропонували:

— Иди додому. Ми вважаємо, що ти розкаявся. Завтра напишеш заяву.

— Ні, не піду.

Грозили, що поб'ють...

У той час у Тернополі перебувала українка з Канади (туристка, під арештом?). Від Сапеляка вимагали, щоб він заявив перед нею, що він не політичний в'язень, а звичайний хуліган; що в таборі (в ув'язненню) на Уралі він ніколи не був, а сидів у таборі десь під Львовом..., що все, що про нього написане в „Хроніці біжучих подій" — ошуканство, наклеп; що його ніхто не бив, що все це — вигадка.

Гебешники обіцяли (якщо він виконає їхні вимоги):

— За нами діло не останеться.

Грозили (якщо він не задоволить їхніх вимог):

— Пустимо тебе на хвилі...

У Сапеляка сильно піднісся тиск крови, почалися важкі болі голови.

З заяви С. Сапеляка до Президії Верховної Ради УССР:

„21.6.74 року на вахті ВТТ-36 (виправно-трудового табору) мене побив працівник Управління внутрішніх справ (УВС) капітан Малентій в присутності прапорщика Раменка (? нечітко).

24.6.74 року — мене покарали 15 добами карцеру за те, що я розповів про той випадок моїм товаришам. Мене фізично покарали на основі протоколу, в якому був перелік...

6.3.75 року мені наказали скинути зековську одежу, переодягнутися у цивільну. У коридорі тюрми КГБ, я почув наказ: „Беріть його і везіть далі".

22.3.75 року мене привезли в камеру слідчої тюрми Управління КГБ в Тернополі. Примістили в дуже поганих умовах (підвал, нари для спання, не було навіть місця для полагодження фізіологічних потреб).

2.4.75 року під час... мене визвали в кабінет підполковника Пономаренка, який крикливим голосом заявив: „Ти скільки думаєш займатися єрундою? Тепер будемо судити! Зрозумів? Ми промиєм тобі мозок!" Я сидів мовчки, а потім заявив бойкот і мене запроторили в одиночку.

16.4.75 року мене привели в кабінет начальника слідчого відділу УКГБ підполковника Бінюка (? нечітко). В присутності Пономаренка та інших попередили, що якщо я хочу бути звільненим, то: „Засуди свої погляди у відношенні до національної політики. Заяви, що ти звичайний хуліган і такі ж хулігани сидять разом з тобою у таборі. А якщо ти цього не зробиш — то ми провчимо тебе, дурню! Пустимо на хвилі! Зрозумів? То як?"

19.4.75 року, намовляючи мене розкаятись, Пономаренко закричав: „Ми не будемо бруднити рук тут, найдемо місце і для цього!"

...травня лікар зареєстрував в мене тиск крови 170 на 110. Сильні болі голови від „промивання мозку", нервове напруження.

12.5.75 року підполковник Бінюк (? нечітко) (начальник КГБ міста Тернопіль), в присутності генерала КГБ м. Київ: „О! Ми і з крамарями мали діло!" Перепитую. — „Так з євреями ж, з тими зрадниками батьківщини! Що, не зрозумів? Ось візьмемо чорні гумові дубинки, відразу зрозумієш, аякже! Ми тобі виправимо мозок!" Генерал: „Поки молодий..."

Я післав протест проти такої поведінки до Президії Верховної Ради. Тоді, викликавши мене до себе в кабінет, Бінюк вилаяв: „Я сам депутат Верховної Ради і ми знаємо, що нам робити, тому що ми це Президія... останнє слово... зрозумів?! А тепер марш до камери і думай!..."

...5.75 року мене у „Волзі" возили по місті і по селах показувати „культуру", а коли я сказав, що хочу бачити, яка українська культура в Харкові, Донецьку, Дніпропетровську, Пономаренко відповів: „А це не ваше! Ось куди лізуть! Забудьте про це!"

Я звертаюся, щоб покласти кінець „промиванню мозку"... в КГБ політичним в'язням, що є засуджені за переконання".

Уліті 1975 року Степана Сапеляка привезли назад до Уральського табору ч. 36. Після повернення не проминув ні один місяць, щоб обійшлося без покарання, яка б дрібниця не трапилася, запроторювали до ШІЗО; в травні 1976 року помістили на місяць в ПКТ (Помещеніє камерного тіпа — внутрішня таборова тюрма, в'язнів тримають у ній на суворому тюремному режимі, аналогічному до режиму у Владимірській тюрмі). Кілька разів на день піддавали обшукам, розлягаючи до нага.

В травні 1976 року, коли Сапеляк перебував в ПКТ, в камеру до нього зайшов майор КГБ Черняк (уповноважений КГБ при таборі ч. 36) і заявив: „Розкаюйся!" Сопеляк повернувся до нього спиною. Черняк кричав на Сопеляка: „Висушу тебе так, що коли вийдеш — будеш класти каміння у кишені, щоб вітер не здув!"

У Сапеляка часто сильно підноситься тиск крови. В червні 1976 року у нього був тиск 180 на 120.

Таборові лікарі відмовляються лікувати... (Усім в'язням відомо, та й самі лікарі цього не приховують, що таборові лікарі — це передусім чекісти, а щойно потім — лікарі).

В липні 1976 року Сапеляка перевели до Владимірської тюрми. (Очевидно, як звичайно, — „за систематичні порушення режиму", за те, що — „не став на шлях поправи", не дивлячись на численні покарання, муки).

Сапеляк — невеликого росту, дуже худий. Людина великої внутрішньої культури, релігійний.

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
смерти нашого Найдорожчого і Незабутнього
Чоловіка, Тата, Дідуся, Брата і Стрийка

сл. п.

БОГДАНА КРАВЦЕВА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
З ПАНАХИДАМИ

в СУБОТУ 20-го ЛИСТОПАДА 1976 р. о год. 8-ій ранку
в НЮАРКУ в ЦЕРКВІ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ
в КЕРГОНКСОНІ в ЦЕРКВІ СВ. ТРОЙЦІ,
в РИМІ та в УКРАЇНІ

Просимо згадати в цей день Покійного в своїх молитвах

Дружина, Діти, Внуки, Брат з Дружиною
і Дітьми та Внуками

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Незабутньої і Дорогої Сестри

Бл. п.

ОЛЬГИ НІМИЛОВИЧ
замуж. Таратула

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у СУБОТУ 20-го (двадцятого) ЛИСТОПАДА
отцем крилошанином Евгеном Боднаром

Родину, Приятелів і Знайомих просимо в цей день згадати Покійну в своїх молитвах.

Брат — ЯКІВ з жінкою
ЗЕНОН — брат

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПО СМЕРТИ

Бл. п.

Д-ра інж. Ярослава Бущака

відбудеться в Міннеаполісі, Міннесота
в церкві СВ. КОНСТАНТИНА
дня 16 ЛИСТОПАДА 1976 р. о год. 7:30 ранку

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

на яке запрошує смутком опечалена Родина:

ДАРІЯ — дружина з Віндиків
ВОЛОДИМИР та БОГДАН — брати з рідними
НАДЯ ЯРЕМА — сестра з ріднею
ЛЕСЯ СОЛОДОВНИЧА — сестра з ріднею
НУСЯ з мужем РОМАНОМ

Просимо про молитви за душу Покійного
Ближча і дальша родина
в Америці та за океаном

З великим жалем і смутком повідомляємо всіх Земляків Теребовельщини, що 31-го жовтня 1976 р. на 88 році життя і 60 році священства відійшов у вічність в Торонті

Св. п.

ОТЕЦЬ ДЕКАН
ЮЛІЯН ФІЦАЛОВИЧ

бувший парох в селах Довге, Хмелівка з Брикулею Старою і Новою на Теребовельщині.

Заслужений церковний і громадський діяч, автор джерельних статтей про церковне життя в Теребовлі в збірнику „Теребовельська Земля"

Священичий похорон відбувся 3-го листопада 1976 р. з катедри св. Иосафата в Торонті на Парк Лови цвинтарі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибитій Родині Покійного складаємо вислови глибокого співчуття

Головний Комітет Теребовлян
в Ню Йорку

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, що в п'ятницю 12-го листопада 1976 року по короткій недузі, прийнявши Найсвятіші Тайни упокоївся в Бозі, у Філядельфії на 82 році свого трудолюбимого життя

Бл. п.

ЮРІЙ ЛЕСЮК

заслужений церковний і громадський діяч, жертводавець і меценат на харитативно-допомогові цілі, Людина, яка любила свою Українську Громаду і всеціло віддала себе тій громаді залишаючи свій дорібок на народні цілі.

ПАРАСТАС буде відправлений у вівторок 16-го листопада 1976 року о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd Філядельфія.

ПОХОРОН відбудеться в середу 17 листопада о год. 8:30 з того ж похоронного заведення до церкви Богоявлення ПДМ в Мелрозе Парк, Філядельфія, а опісля на український цвинтар на Факс Чейсі.

У глибокому смутку Родина і Приятелі

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на харитативні цілі.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

Новий центр...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

На всякий випадок там є щось з того, що я не так „бачив", як відчував, оглядаючи св. Софію, церкви Печерська й інші в Києві і скрізь в Україні. О. Шарий довершив свого. Принаймні для мене цей храм найбільш український, з усіх, які я досі бачив.

Щоб довершити діла, о. Шарий мусів перебороти багато перешкод. Все ж його особисті прикмети і глибока „каризма", якою він утішається, та Боже Провидіння допомогло йому довершити великого діла. Парафія невеличка ще. Але вона розростається і притягає до себе щораз -то більше вірних. 31-го жовтня довелось мені побувати у тій парафії на малому прийнятті у зв'язку з офіційним закінчен н я м відправ у тимчасовому приміщенні. Будучи гостем, я відчував, що я насправді попав у якусь велику родину. А магнетом, що держить цю родину і веде її до успіхів, є так люблений усіма парох, що, хоч був народжений лемко з походження, поєднує ідеально прикмети ревного душпастиря і щирого українського патріота, ентузіяста чину і правдивого пастиря душ. Не диво, що парафіяни його щиро піддержують і жертвують поважні суми. Як приклад можна подати, що д-р Петро Харук „закупив" головну баню за ціну 50.000 дол. а таких щедрих жертводавців більше.

При церкві св. Йосифа концентрується теж усе громадське життя північно - західніх околиць Чікаґо. Там гуртується і „Союз Українок", і СУМА, і Школа Українознавства, і Відділ УНСоюзу, і „Провидіння", і кредитівка „Самопоміч" та і чисто шерковні організації. І всі ці організації і установи працюють у згоді і гармонії під добрячими очима о. пароха, який, хоч має так мало сил, бо нездужає, своїм духом і ентузіязмом підбадьорює до творчих зусиль свою, споєну його духом згоди і любови, громаду. Щаслива та громада, що має такого душпастиря! І він щасливий, що може творити. А новий храм, будований під моттом — „На Славу Божу і для грядучих поколінь", сповнить напевно ту величезну місію вдержати наших людей, що розпливаються ркві і народі, що є священним завданням і ціллю життя о. Шарого. 20-ть літ його невсипущої праці приносять щедрі плоди — у виявах любови, що опромінює його паству.

НОВА СТОЛИЦЯ АЛЯСКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Були прости перенести столицю Аляски до Анкорейдж, але землетрус, який не так давно знищив половину міста, вбив той проєкт назавжди.

Цікавим є те, що район міста Віллов є поза зоною великої тріщини в масиві Аляски, отже свобідний від землетрусів. Містечко положене на залізниці, що сполучує район Анкорейдж, головно порт Сюард, з Фейрбанком в центрі Аляски.

Тепер це зокрема важливе, тому що на Алясці будується відома лінія нафтоп - роводу з Предгю району до порту Вальдес. Цей нафтопровід завдовжки понад 800 миль і на будові його працює більше як 20 тисяч робітників. Він коштуватиме більш як 7 більйонів доля - рів, а достава нафти має розпочатися в кінці літа наступного року.

Якраз в часописах сьогодні, коли пишуться ці рядки, є повідомлення, що будівництво нафтопроводу закінчено вже на 97 відсотків. Число місячника „Нешенел Джеоґрафік" за листопад дає добрий опис цієї ґрандіозної будови: в тяжких умовах Півночі з постійно промерзлим ґрунтом, на протязі 500 миль, які переходять і три гірські кряжі й кілька річок, у тому числі велику річку Юкон, Алешка компанія будує цю нафтолінію і міст через цю ріку.

Цікаво, що спеціяльні великі тягарові автомобілі доставили для того мосту готові форми 138 стіп завдовжки та 20 стіп завширшки. Водій такої тягарівки заробляє за свою працю біля 2 тисяч долярів тижнево. Взагалі платні на будові високі, в середньому біля 1.600 долярів тижнево. Для перевезення матеріялів для нафтопроводу збудували шлях коштом 250 ти мільйонів долярів, який пізніше буде вживатися як шосейна дорога.

Після закінчення будівництва лінії тут залишиться біля п'яти тисяч службовців-спеціялістів, які будуть обслуговувати потік нафти, що досягне 600 тисяч бочок в день, а потім поволі буде збільшуватися до одного мільйона бочок. В порту Валдес є вже збудовані або незабаром закінчуються споруди для переховування і пере - ливу нафти в кораблі - танкери.

Ця амбітна будова сучасности здійснена в надзвичайно тяжких умовах підсоння, часто в зонах землетрусів: 350 річок та потоків були перейдені, в деяких місцях рури уложені в траншеях, проведених на схилах великих проваль у горах. Проте робітники були поставлені в найліпші умови, хоча з умовою відсутности страйків. Так розбудовують Північ робітниками вільного світу, у відміну від каторжників будівничих Півночі в СССР.

В Анкорейдж розпочинає працю архітектурне бюро для накреслення плянів будови нової столиці; і вже з минулого літа деякі ганд - лярі землею почали скупо - вувати землю, кошти бо будови нового міста мають виносити поверх два більйони долярів, тож не одному вдасться там добре заробити. Головне джерело фінансу - вання нового міста — сама Аляска, яка має дати 520 мільйонів дол., а решта буде покрита з федеральних, позичок і приватних капіталів...

Столиця має постати біля 1980 року, її будова закінчиться у 1990 році. Населення тоді становитиме найменше 20 тисяч душ, якщо все піде так, як плянується. Тим часом мешканці в Джуно готуються до судового процесу проти переносу столиці від них, але ледве, чи зможуть виграти справу, бо Джуно має від центру міста тільки два шляхи; один кінчається 8 миль у скелях, за якими починається район льодовика Таку, а другий, у протилежному кінці, за 26 миль доходить до берега маленької затоки, біля якої вгору підносяться гірські верхи по 3-5 тисяч стіп з одного боку, а з лівої сторони розлилися води відомої затоки Лін, якою в кінці минулого століття золота в славнозвісний Клондайк, так чудово описаний Джеком Лондоном.

Вгорі затоки Лін є порт Скаґвей, серце Аляски, як його називали, а далі залізниця до Вайтгорс на Юконі.

У січні наступного року на Алясці збереться Асамб - лея цього стейту й тоді розглянуть пляни будови нової столиці, що відкривають великі перспективи для країни Півночі, вимагаючи енергії, грошей і багато людської праці.

✝

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Д-р ДМИТРО ТКАЧУК, член УНС Відд. ч. 94 Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, помер 12-го жовтня 1976 р. на 75-му році життя. Покійний народився в Шешори, пов. Косів. Став членом УНСоюзу в 1950 році. Полишив в смутку дружину Оксану, сина Ярему з дружиною Марійкою дочку Колину з мужем Миколою та дітьми Грицем, Денком і Івою і рідню в Америці і Україні. Похорон відбувся 16 жовтня на цвинтарі Голі Сепульчре в Соутфілдк, Мічіґен.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

МИКОЛА ФЕСЯК, член УНС Відд. ч. 316 Т-ва Укр. Нар. Дім в Рочестері, помер 8-го жовтня 1976 р. на 64-му році життя. Покійний народився в Піскуровичах, пов. Ярослав. Став членом УНСоюзу в 1951 році Полишив в смутку дружину Анастазію і сина Ярослава. Похорон відбувся 12-го жовтня на цвинтарі Голі Сепульчер в Рочестері.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ПАВЛО БОНК, член УНСоюзу Відд. ч. 99 Т-ва св. Миколая в Вілкес-Барре, Па., помер 9 жовтня 1976 р. на 84-му році життя. Покійний народився в Тернополі, Україна. Став членом УНСоюзу в 1915 році. Полишив в смутку доньок, сестру, сина, чотири внуки і одного правнука. Похорон відбувся 13 жовтня на цвинтарі свв. Петра і Павла у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Валіґун, секр. Від.

АНТІН РУДУК, член УНСоюзу Відд. ч. 94 Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, помер 29 липня 1976 р. на 85-му році життя. Покійний народився в Україні. Став членом УНС в 1940 році. Полишив в смутку Софію Руїук. Похорон відбувся 2-го серпня на цвинтарі Вудлавн, в Детройт, Мічіґан.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

МАРІЯ ГЛОВА, членка УНС Відд. ч. 24 Бр. св. Григорія в Ранкін, померла 16 вересня 1976 р. на 75-му році життя. Стала членкою УНСоюзу в 1939 році. Полишила в смутку Степана, Миколу, Катерину Еву і Ольгу. Похорон відбувся 20-го вересня на цвинтарі Мононґаґела в Норт Браддок.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ТАРЗАН: Ч. 7656 — Танк

Що це, Абуле?

Чи сонце і пустиня обманюють мої очі?... Чи може я дійсно бачу об'єкт наших розшуків?!

Що?!... Чи це танк?!